

LAPUAN HIIPPAKUNNAN PIISPA

Lapuan hiippakunnan papistolle ja seurakunnille

Seinäjoella 14. helmikuuta 2017

Hyvä työtoveri,

Uusi avioliittolaki astuu voimaan 1.3.2017. Sen seurauksena seurakuntien puoleen käännytään erilaisin toivein. Kaikkiin toiveisiin emme pysty vastaamaan. Olennaista on, että jokainen kohdataan kunnioittavasti hänen seksuaalisesta suuntautuneisuudestaan riippumatta ja häntä palvelemaan. Papin tulee avoimesti kertoa, millainen toimitus on mahdollinen, ja sopia käytännön toimituksista avioliittoon aikovan parin kanssa.

Piispainkokous on laatinut *selonteon* avioliittolain muutoksen johdosta. Selonteko sisältää näkökohtia samaa sukupuolta olevien avioparien palvelemiseen. Kirkkohallitus on puolestaan laatinut *oikeudellisen selvityksen* avioliittolain muutoksen vaikutuksista. Vaikka pappi ei voi kirkkojärjestyksen ja kirkkokäsikirjan perusteella toimittaa avioliittoon vihkimistä tai avioliiton siunaamista, hän voi rukoilla siviiliavioliiton solmineiden kanssa ja heidän puolestaan. Tähän soveltuu piispainkokouksen vuonna 2011 antama *pastoraalinen ohje*. Työssään pappi on sidottu työntekijän säädöksiin ja ohjeistukseen. Pyydän sinua vielä kerran tutustumaan edellä mainittuihin dokumentteihin.

Lapuan hiippakunnassa järjestettiin tammikuussa 2017 kolme pappien työkokousta, joissa keskusteltiin avioliittolain muuttumisen seurauksista. Keskustelut sujuivat kunnioittavassa ilmapiirissä. Käytännön ratkaisuja pohdittiin helmikuussa kirkkoherrojen kokouksissa. Näiden keskustelujen perusteella olen koonnut tähän muutamia ajatuksia siitä, mikä olisi viisas toimintatapa 1.3.2017 lukien. Kirkkoherran tulee käydä tämä kirje lävitse työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa.

Avioliiton esteiden tutkinta kirkkoherranvirastossa

Kirkkoherranvirastossa avioliiton esteiden tutkinta suoritetaan tavanomaiseen tapaan ja voimassa olevien säädösten mukaisesti, tekemättä eroa avioliittojen välillä. Sanomattakin on selvää, että kaikkia pareja kohdellaan yhtä ystävällisesti ja kunnioittavasti. Kirkkoherran tehtävä on huolehtia siitä, että viraston henkilöstö on perillä kirkon linjauksista ja kykenee toimimaan asianmukaisesti.

Esirukous päiväjumalanpalveluksessa

Piispainkokouksen ohjeen mukaan seurakunnan jäsenen siviilivihkimisenä solmittavan avioliiton puolesta voidaan pyydettäessä rukoilla päiväjumalanpalveluksessa. Tällöin noudatetaan paikallista tapaa.

Olemassa olevat esirukouskäytännöt vaihtelevat seurakunnissa. Tämä kohta onkin herättänyt keskustelua piispainkokouksen selonteon julkistamisen jälkeen. Samassa esirukouksessa pitäisi ottaa huomioon sekä kirkolliset vihkimiset että siviilivihkimiset.

Pidän hyvänä sitä, että papit kirkkoherran johdolla sopivat seurakunnan yhteisestä käytännöstä. Viime kädessä siitä vastaa kirkkoherra. Kyse on esirukouksesta, joka merkitsee jättäytymistä Jumalan varaan ja suostumista hänen tahtoonsa. Esirukous ei sen sijaan ole paikka ottaa kantaa tai osoittaa mieltä.

Näyttää siltä, että seurakunnissa avioliittoon aikovat otetaan esirukouksessa huomioon lähinnä kahdella tavalla. Näistä toinen on, että avioliittoon aikovien nimet luetellaan ennen esirukousta. Tämän jälkeen luetaan esirukous heidän puolestaan.

Toinen tapa on sanoittaa rukous esimerkiksi näin: "Tuomme eteesi... (nimet), jotka ovat pyytäneet seurakunnan esirukousta yhteiselle taipaleelleen. Valaise läsnäolollasi heidän tiensä, jotta rakkaus ohjaisi heitä." Kaikissa tilanteissa esirukouksen laatiminen edellyttää papilta pastoraalista harkintaa ja huolellisuutta.

Rukous samaa sukupuolta olevan avioparin kanssa

Piispainkokouksen ohjeistuksen mukaan pappi tai muu kirkon työntekijä rukoilee vapaasti tai käyttää harkintansa mukaan olemassa olevaa, kirkon rukousperinteeseen sisältyvää aineistoa. Rukouksessa kiitetään Jumalaa elämän lahjoista ja pyydetään hänen huolenpitoaan ja johdatustaan. Samalla pyydetään voimaa kunnioittaa toista ja etsiä Jumalan tahtoa. Rukouksen yhteydessä voidaan lukea Jumalan sanaa. Rukous voidaan toteuttaa joko yksityisesti tai yhteisöllisesti, ja siitä sovitaan yhdessä asianomaisten kanssa. Avioliittoon vihkimiseen tai sen siunaamiseen kuuluvia erityisiä osia ei pidä käyttää.

Kyse on avioliiton solmineiden juhlasta. Tällaiseen tilanteeseen ei kuulu minkäänlainen kirkkopolitiittinen demonstraatio. Pastoraaliseen vastuuseen kuuluu, että pappi tai muu kirkon työntekijä toimii tilanteessa kirkon yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Olen valmis pohtimaan rukouksen toteutusta yhdessä kanssasi, jos sitä toivot.

Kirkon tilojen käyttö

Kirkkotilan käyttämisestä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Jos samaa sukupuolta oleva pari toivoo papilta tai muulta seurakunnan työntekijältä rukousta avioliiton solmimisen johdosta, se on mahdollista toteuttaa kirkossa tai muissa seurakunnan tiloissa.

Seurakunnan kirkossa tai muussa sakraalitullassa ei tule järjestää siviilivihkimisiä. Tämä on nykyinkin yleisesti vallitseva käytäntö seurakunnissa.

Mahdollisuus palvella ja rukoilla

Viime syksystä lähtien olemme eri tavoin valmistautuneet avioliittolain käytännön muutoksiin. Vaikka kirkon sisällä avioliitosta on olemassa erilaisia mielipiteitä, toiminnan käytännöt on linjattu varsin selvästi.

Meidän tulisi nyt mielestäni käyttää sitä mahdollisuutta, joka on hahmotettu piispainkokouksen selonteossa. Emme ole kirkkona umpikujassa. Ehkäpä kaikkein vaativin kysymys on, kykenemkö tulevana vuosina säilyttämään yhteyden ja kunnioituksen.

Paavalin ohje on viisas. "Kunnioittakaa kilvan toinen toistanne." (Room. 12:10)

Simo Peura
piispa